

KLAGANDE

Younes Al Shawabkeh, 20090602-3999

Ombud: Joakim Runnerström
Nordica Assistans AB
Box 6052
700 06 Örebro

MOTPART

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Göteborg
405 12 Göteborg

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Karlstads dom den 19 april 2017 i mål nr 3812-16, se bilaga A

SAKEN

Assistansersättning

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten meddelar prövningstillstånd.

Kammarrätten undanröjer förvaltningsrättens dom och visar målet åter till förvaltningsrätten för ny handläggning.

YRKANDEN M.M.

Younes Al Shawabkeh yrkar att han ska beviljas assistansersättning och anför följande. Han fick avslag på sitt yrkande om muntlig förhandling i förvaltningsrätten. Det ledde till att han inte fick höra den specialpedagog

som kunnat vittna om hans behov av hjälp av en person som har ingående kunskaper om honom. Att neka honom ett sådant vittnesförhör strider mot artikel 6 i Europeiska konventionen om mänskliga rättigheter och ger honom inte möjligheten till en rättvis rättegång.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Bakgrund

Younes Al Shawabkeh har begärt att förvaltningsrätten ska hålla muntlig förhandling i målet och att specialpedagogen Ann-Sofie Bergkvist och en vän till familjen ska höras som vittnen. De ska styrka att hans hjälpbehov går utöver normalt föräldraansvar och i övrigt hans behov av assistansersättning.

Förvaltningsrätten har avslagit begäran om muntlig förhandling med hänvisning till att domstolen prövat hans rätt till personlig assistans och assistansersättning flera gånger tidigare och att det hållits muntlig förhandling i det senaste målet om assistansersättning som varit uppe till prövning den 23 september 2015. Det finns också enligt förvaltningsrätten ett omfattande skriftligt material i målet.

Rättslig reglering

Av 9 § andra stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291), förkortad FPL, framgår att i handläggningen får ingå muntlig förhandling beträffande någon viss fråga när det kan antas vara till fördel för utredningen eller främja ett snabbt avgörande av målet. I kammarrätt och förvaltningsrätt ska, enligt 9 § tredje stycket FPL, muntlig förhandling hållas, om en enskild som för talan i målet begär det samt förhandlingen inte är obehövlig och inte heller särskilda skäl talar emot det.

Enligt förarbetena till 9 § FPL bör rätten ta stor hänsyn till en parts önskemål om muntlig förhandling. Frågan om en muntlig förhandling är

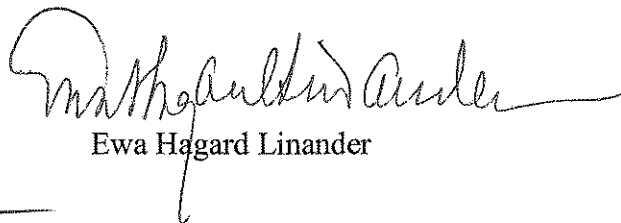
obehövlig eller inte bör i första hand bedömas mot bakgrund av utredningen i målet, men även andra faktorer kan tillmätas betydelse, såsom att målet är mycket viktigt för den enskilde och att denne genom förhandlingen kan få en bättre förståelse för innebörden av det kommande avgörandet. Ett särskilt skäl mot att hålla muntlig förhandling kan vara målets bagatellartade karaktär eller att kostnaderna för förhandlingen är stora i förhållande till de värden som tvisten gäller (prop. 1971:30 del 2 s. 537).

Kammarrättens bedömning

Frågan om rätt till personlig assistans är av mycket stor vikt för Younes. De personer som han vill höra har inte tidigare hörts i målet, varken muntligen eller skriftligen. Det går därmed inte att avgöra hur utgången i målet påverkas av dessa vittnesmål. De skäl som anförts mot att hålla muntlig förhandling är inte starkare än Younes rätt att få klara ut de motstridigheter som råder bl.a. i frågan om hans behov av aktiv tillsyn.

En muntlig förhandling hade varit till fördel för utredningen redan i förvaltningsrätten och bör hållas av förvaltningsrätten som första instans. Förvaltningsrättens dom ska därför undanröjas och målet visas åter dit för förnyad handläggning.

Beslutet får inte överklagas.

Ewa Hagard Linander

Liselotte Tagaeus

referent

Josefine Nätt och Dag

/Maria Rydell

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I KARLSTAD**

DOM
2017-04-19
Meddelad i Karlstad

Mål nr
3812-16

KLAGANDE

Younes Al Shawabkeh, 090602-3999
Balladgatan 1 F
703 73 Örebro

Ombud: Jennie Beigrund
Nordica Assistans AB
Box 6052
700 06 Örebro

MOTPART

Försäkringskassan
Processjuridiska enheten, Göteborg
405 12 Göteborg

ÖVERKLAGAT BESLUT

Försäkringskassans beslut den 27 juni 2016

SAKEN

Assistansersättning enligt socialförsäkringsbalken

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår överklagandet.

BAKGRUND

Försäkringskassan avslag Younes Al Shawabkeh's ansökan om assistansersättning enligt 51 kap. socialförsäkringsbalken och anförde som skäl för beslutet i huvudsak följande. Younes Al Shawabkeh's grundläggande behov uppgår till 11 timmar och 45 minuter per vecka vilket inte är tillräckligt omfattande för att vara berättigad assistansersättning.

YRKANDEN M.M.

Younes Al Shawabkeh yrkar att han i första hand ska beviljas assistansersättning för all vaken tid eller i andra hand att han ska beviljas assistansersättning och att ärendet återförvisas till Försäkringskassan för utredning och bestämmande av antalet timmar. Han anför i huvudsak följande. Intygen styrker väl hans assistansbehov och han är nu ett år äldre än vid Försäkringskassans föregående prövning. Försäkringskassan har gjort en för snäv bedömning. Det är flera moment han ännu inte klarar av att genomföra självständigt som andra barn i motsvarande ålder särskilt i samband med personlig hygien. ADL-intyget utfärdat av arbetsterapeut Miranda Hjortsberg från augusti 2014 styrker att han inte är självständig vid exempelvis dusch då han ogärna gillar att duscha och att det är svårare att hjälpa honom vilket gör att det tar längre tid än normalt. Vidare styrker ADL-intyget även att han behöver hjälp med på- och avklädning. Han klarar heller inte av att gå på toaletten själv utan kräver extra hjälp vilket styrks av en skolsocial utredning från april 2016. Föräldraansvaret torde vara mindre omfattande nu än vid Försäkringskassans föregående prövning. Han behöver tillsyn av övervakande karaktär då han riskerar att skada sig själv, andra och föremål.

Försäkringskassan anser att överklagandet ska avslås och anför i huvudsak följande. Grundläggande behov uppgår till 11 timmar och 45 minuter per vecka, jämfört med 8 timmar och 45 minuter vid tidigare prövning, vilket

inte är tillräckligt för att bli berättigad assistansersättning. Situationen är i stort sett det samma som vid tidigare prövning och utredningen visar inte att hans behov av hjälp med sina grundläggande behov är av större omfattning än vad som godtagits.

SKÄLEN FÖR FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Tillämpliga bestämmelser m.m.

För rätt till assistansersättning krävs enligt 51 kap. 3 § socialförsäkringsbalken (2010:110), SFB, att den försäkrade behöver personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan för sådana grundläggande behov som avses i 9 a § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.

Med personlig assistans avses enligt 9 a § LSS personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den som på grund av stora och varaktiga funktionshinder behöver hjälp med sin personliga hygien, måltider, att klä av och på sig, att kommunicera med andra eller annan hjälp som förutsätter ingående kunskaper om den funktionshindrade (grundläggande behov).

Vid bedömningen av om ett barn har rätt till personlig assistans måste hänsyn tas till att vårdnadshavare har ansvar för barnets personliga förhållanden och ska se till att barnets behov av omvårdnad, trygghet, fostran samt tillsyn, med hänsyn till barnets ålder, utveckling och övriga omständigheter, tillgodoses (6 kap. 2 § föräldrabalken). Endast det hjälpbehov som går utöver vad som är normalt för ett barn i motsvarande ålder ska läggas till grund för bedömningen av behovet av personlig assistans (RÅ 1997 ref. 23). Omfattningen av föräldraansvaret för ett friskt barn i samma ålder jämförs med behovet hos det funktionshindrade barnet (jfr RÅ 2008 ref. 17). Föräldraan-

svaret sträcker sig längre än att tillgodose behovet hos ett genomsnittligt utvecklat barn då variationen i vad som kan anses vara normalt är stor (jfr Kammarrätten i Jönköpings dom den 7 april 2009 i mål nr 3240-08).

Förvaltningsrättens bedömning

Younes Al Shawabkeh omfattas av personkretsen i LSS och kan därför ha rätt till assistansersättning. Frågan i målet är därför om hans behov av personlig assistans, för hjälp med de grundläggande behoven uppgår till i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan.

Försäkringskassan har i grundbeslutet kommit fram till att Younes Al Shawabkeh's behov av hjälp med de grundläggande behoven uppgår till 11 timmar och 45 minuter per vecka och har genom omprövningsbeslutet inte ändrat denna bedömning.

För att bl.a. tillsyn och motivations- och aktiveringsinsatser ska bedömas som grundläggande behov krävs att denna hjälp måste ges av en assistent som har ingående kunskaper om den funktionsnedsatta. Frågan är således om Younes behöver hjälp av någon som har ingående kunskaper om honom och om hur hans funktionsnedsättning yttrar sig hos just honom, eller om hjälpen som behövs kan ges av någon utan sådana kunskaper. Younes har bl.a. anfört att han har behov av ständig uppmärksamhet och att han inte förstår faror. Av utredningen framkommer uppgifter som till viss del stödjer att Younes är i behov av tillsyn men inte att det skulle vara frågan om en sådan ständig tillsyn eller tillsyn som går utöver det normala föräldraansvaret för barn i denna ålder. Förvaltningsrätten anser därmed att Younes inte behöver hjälp som måste ges av en assistent som har ingående kunskaper om honom.

Vad gäller när det rör sig om ett barn innebär detta emellertid att föräldraansvaret enligt föräldrabalken aktualiseras. Younes var vid tiden för beslutet ca sju år gammal. Ett jämnårigt barn utan funktionsnedsättning har i denna ålder ett visst behov av hjälp från vuxen för vissa av sina grundläggande behov. Förvaltningsrätten är av den uppfattningen att Youness behov av hjälp avseende det grundläggande behovet i viss mån går utöver vad som är normalt föräldraansvar, vilket även Försäkringskassan har bedömt, men att det fysiska hjälpbehovet enligt förvaltningsrättens mening inte är tillräckligt omfattande för att det uppgår till mer än 20 timmar avseende de grundläggande behoven och därmed berättigar honom till assistansersättning.

Av utredningen framgår att Younes Al Shawabkeh har ett hjälpbehov med de grundläggande behoven vad avser på- och avklädning samt personlig hygien. Vad avser de ingivna medicinska underlagen anser förvaltningsrätten, som i övrigt gått igenom all utredning i målet och de enskilda bedömningarna, inte att dessa ger tillräckligt stöd för att Younes Al Shawabkeh har behov av ytterligare handgriplig hjälp med sina grundläggande behov än vad Försäkringskassan nu har beräknat. Försäkringskassans bedömning i de grundläggande behoven bedöms som rimlig och förvaltningsrätten har inte funnit skäl att frångå den bedömda tiden även med beaktande av de medicinska underlagen.

Vid en sammantagen bedömning anser förvaltningsrätten att Younes Al Shawabkeh inte gjort sannolikt att han har grundläggande hjälpbehov i den omfattning som förutsätts för att ha rätt till assistansersättning dvs. att hans grundläggande behov uppgår till mer än 20 timmar räknat per vecka. Överklagandet ska därmed avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Denna dom kan överklagas. För information om hur man överklagar, se bilaga (DV 3104/1 B).

Hans-Erik Jonasson
F.d. lagman

I avgörandet har även tre nämndemän deltagit.

Föredragande jurist Emma Koskelainen har föredragit målet.